

Úmluva Rady Evropy o prevenci a potírání násilí na ženách a domácího násilí

Istanbul, 11. 5. 2011

Preamble

Členské státy Rady Evropy a další signatáři této Úmluvy,

připomínající Úmluvu o ochraně lidských práv a základních svobod (ETS č. 5, 1950) a její protokoly, Evropskou sociální chartu (ETS č. 35, 1961, ve znění z roku 1996, ETS č. 163), Úmluvu Rady Evropy o opatřeních proti obchodování s lidskými bytostmi (CETS č. 197, 2005) a Úmluvu Rady Evropy o ochraně dětí proti sexuálnímu vykořisťování a pohlavnímu zneužívání (CETS č. 201, 2007);

připomínající následující doporučení Výboru ministrů členskými státy Rady Evropy: Doporučení Rec(2002)5 o ochraně žen proti násilí, Doporučení CM/Rec(2007)17 o standardech a mechanismech rovnosti pohlaví, Doporučení CM/Rec(2010)10 o roli žen a mužů při předcházení konfliktů a jejich řešení a při budování míru, a další relevantní doporučení;

berouce v úvahu rostoucí počet rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva, jenž stanoví důležité standardy v oblasti násilí na ženách;

přihlížejíce k Mezinárodnímu paktu o občanských a politických právech (1966), k Mezinárodnímu paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech (1966), Úmluvě OSN o odstranění všech forem diskriminace žen („CEDAW“, 1979) a jejímu Opčnímu protokolu (1999), jakož i k Obecnému doporučení č. 19 Výboru CEDAW o násilí na ženách, k Úmluvě OSN o právech dítěte (1989) a jejím Opčním protokolům (2000) a k Úmluvě OSN o právech osob se zdravotním postižením (2006);

přihlížejíce k Římskému statutu Mezinárodního trestního soudu (2002);

připomínající základní zásady mezinárodního humanitárního práva a zejména Ženevskou úmluvu (IV) o ochraně civilních osob za války (1949) a její Dodatkové protokoly I a II (1977);

odsuzující veškeré formy násilí na ženách a domácího násilí;

uvědomující si, že klíčovým prvkem prevence násilí na ženách je zavedení rovnosti mezi ženami a muži *de iure* a *de facto*;

uvědomující si, že násilí na ženách je projevem historicky nerovných mocenských vztahů mezi ženami a muži, které vedly k dominanci mužů nad ženami a k diskriminaci žen ze strany mužů, a bránily ženám v plném rozvoji;

uvědomující si, že násilí na ženách je ze své strukturální povahy násilím založeným na pohlaví a že násilí na ženách je klíčovým společenským mechanismem, nutícím ženy do podřízeného postavení vůči mužům;

uvědomující si s velkým znepokojením, že ženy a dívky jsou často vystavovány závažným formám násilí, jako je domácí násilí, sexuální obtěžování, znásilnění, nucené sňatky, zločiny spáchané ve jménu takzvané „cti“ a mrzačení genitálií, jež představují závažná porušení lidských práv žen a dívek a hlavní překážku k dosažení rovnosti mezi ženami a muži;

uvědomující si, že soustavné porušování lidských práv v průběhu ozbrojených konfliktů, které postihuje civilní obyvatelstvo, zejména ženy, formou rozsáhlého nebo systematického znásilňování a sexuálního násilí a možnosti zvýšeného výskytu násilí založeného na pohlaví, a to jak během, tak i po skončení konfliktu;

uvědomující si, že ženy a dívky jsou vystaveny vyššímu riziku násilí založeného na pohlaví než muži;

uvědomující si, že domácí násilí neúměrně postihuje ženy a zároveň že oběťmi domácího násilí mohou být i muži;

uvědomující si, že oběťmi domácího násilí jsou i děti, a to i jako svědkové násilí v rodině;

ve snaze vybudovat Evropu osvobozenou od násilí na ženách a od domácího násilí,

se dohodli na následujícím:

Hlava I – Účel, definice, rovnost a nediskriminace, obecné povinnosti

Článek 1 Účel Úmluvy

1. Účelem této Úmluvy je:

- a) chránit ženy proti všem formám násilí a předcházet, stíhat a odstraňovat násilí na ženách a domácí násilí;
- b) přispět k odstranění všech forem diskriminace žen a prosazovat skutečnou rovnost mezi ženami a muži, včetně posílení postavení žen;
- c) vytvořit komplexní rámec, zásady a opatření na ochranu a pomoc všem obětem násilí na ženách a domácího násilí;
- d) podporovat mezinárodní spolupráci zaměřenou na odstranění násilí na ženách a domácího násilí;
- e) poskytovat podporu a pomoc organizacím a orgánům vymáhajícím právo při efektivní spolupráci za účelem přijetí společného postupu při odstraňování násilí na ženách a domácího násilí.

2. Za účelem zajištění účinného provádění ustanovení této Úmluvy smluvními stranami zřizuje Úmluva zvláštní kontrolní mechanismus.

Článek 2 Rozsah působnosti Úmluvy

1. Tato Úmluva se vztahuje na všechny formy násilí na ženách, včetně domácího násilí, které ve vyšší míře postihuje ženy.

2. Smluvní strany se vyzývají, aby tuto Úmluvu uplatňovaly na všechny oběti domácího násilí. Při provádění ustanovení této Úmluvy budou smluvní strany věnovat zvláštní pozornost ženským obětem násilí založeného na pohlaví.

3. Tato Úmluva bude uplatňována v dobách míru i v případech ozbrojených konfliktů.

Článek 3

Definice

Pro účely této Úmluvy:

- a) „násilím na ženách“ se rozumí porušení lidských práv a forma diskriminace žen a znamená všechny násilné činy založené na pohlaví, které vedou nebo mohou vést k fyzické, sexuální, psychické nebo ekonomické újmě nebo utrpení žen, včetně hrozeb takovým činem, donucování či svévolného zbavení svobody, ať na veřejnosti nebo v soukromí;
- b) „domácím násilím“ se rozumí všechny činy fyzického, sexuálního, psychického nebo ekonomického násilí, k nimž dojde v rámci rodiny či domácnosti, nebo mezi bývalými či současnými manželi a partnery, bez ohledu na to, zda pachatel sdílí nebo sdílel společné bydliště s obětí;
- c) „gender“ znamená sociálně ustanovené role, chování, jednání a vlastnosti, které příslušná společnost pokládá za odpovídající pro ženy a muže;
- d) „genderově podmíněné násilí na ženách“ znamená násilí zaměřené proti ženě proto, že je žena, nebo které postihuje ženy ve vyšší míře;
- e) „obětí“ se rozumí každá fyzická osoba, která je objektem jednání popsaných v písmenech a) a b);
- f) „ženami“ se rozumí i dívky mladší 18 let.

Článek 4

Základní práva, rovnost a nediskriminace

1. Smluvní strany přijmou legislativní a jiná opatření nezbytná k prosazování a ochraně práv každého, zejména žen, na život bez násilí ve veřejné i soukromé oblasti.

2. Smluvní strany odsuzují všechny formy diskriminace žen a bezodkladně přijmou legislativní a jiná opatření nezbytná k jejímu zabránění, zejména tím, že:

- začlení do svých národních ústav nebo jiných odpovídajících právních předpisů zásadu rovnosti žen a mužů a zajistí praktické uplatňování této zásady;
- zakážou diskriminaci žen, včetně případného použití sankcí;
- zruší zákony a postupy, které jsou vůči ženám diskriminační.

3. Provádění ustanovení této Úmluvy smluvními stranami, zvláště opatření na ochranu práv obětí, musí být zajištěna bez jakékoliv diskriminace, zejména diskriminace na základě pohlaví, genderu, rasy, barvy pleti, jazyka, vyznání, politického nebo jiného smýšlení, národnostního nebo sociálního původu, příslušnosti k národnostní menšině, majetku, narození, sexuální orientace, genderové identity, věku, zdravotního stavu, zdravotního postižení, rodinného stavu, postavení migranta nebo uprchlíka či jiného postavení.

4. Zvláštní opatření, která jsou nezbytná k zabránění genderově podmíněného násilí a k ochraně žen před ním, nebudou podle této Úmluvy pokládána za diskriminaci.

Článek 5

Povinnosti státu a náležitá péče

1. Smluvní strany se zdrží zapojení do jakéhokoli násilného jednání vůči ženám a zajistí, aby státní orgány, úředníci, zástupci státu, instituce a další subjekty jednající jménem státu postupovali v souladu s touto povinností.
2. Smluvní strany přijmou legislativní a jiná opatření nezbytná k výkonu náležité péče za účelem předcházení, vyšetřování, trestání a odškodňování za násilné činy spadající do působnosti této Úmluvy, kterých se dopustí nestátní subjekty.

Článek 6

Přístup zohledňující rovnost pohlaví

Smluvní strany se zavazují, že do provádění a hodnocení dopadu ustanovení této Úmluvy začlení genderové hledisko a že budou podporovat a účinně prosazovat princip rovnosti mezi ženami a muži a posílení postavení žen.

Hlava II – Ucelený přístup a shromažďování údajů

Článek 7

Komplexní a koordinovaný přístup

1. Smluvní strany přijmou legislativní a jiná opatření nezbytná k přijetí a provádění celostátního účinného, komplexního a koordinovaného přístupu, zahrnujícího veškerá příslušná opatření k předcházení a potírání všech forem násilí spadající do působnosti této Úmluvy a k zajištění ucelené reakce na násilí na ženách.
2. Smluvní strany zajistí, aby se podle přístupů uvedených v odstavci 1 stala těžištěm veškerých opatření práva oběti a aby tato opatření byla prováděna prostřednictvím účinné spolupráce mezi všemi příslušnými orgány, institucemi a organizacemi.
3. Opatření přijatá podle tohoto článku budou tam, kde je to vhodné, zahrnovat všechny příslušné subjekty, jako jsou vládní instituce, národní, regionální a místní parlamenty a úřady, národní instituce pro lidská práva a občanské organizace.

Článek 8

Finanční zdroje

Smluvní strany poskytnou přiměřené finanční a lidské zdroje pro účely zajištění náležitého provádění uceleného přístupu, opatření a programů pro předcházení a potírání všech forem násilí spadajících do působnosti této Úmluvy, včetně těch, které vykonají nevládní organizace a občanská společnost.

Článek 9

Nevládní organizace a občanská společnost

Smluvní strany budou uznávat, podněcovat a na všech úrovních podporovat činnost příslušných nevládních organizací a občanské společnosti, které působí v oblasti boje proti násilí na ženách, a zavedou účinnou spolupráci s těmito organizacemi.

Článek 10

Koordinační orgán

1. Smluvní strany určí či zřídí jeden nebo více úředních orgánů zodpovědných za koordinaci, provádění, kontrolu a hodnocení postupů a opatření k předcházení a potírání všech forem násilí spadajících do působnosti této Úmluvy. Tyto orgány budou koordinovat shromažďování údajů uvedených v článku 11, analyzovat je a rozšiřovat jejich výsledky.

2. Smluvní strany zajistí, aby orgány určené či zřízené podle tohoto článku získávaly informace obecné povahy o opatřeních přijatých na základě Hlavy VIII.

3. Smluvní strany zajistí, aby orgány určené či zřízené podle tohoto článku měly způsobilost přímo komunikovat a udržovat vztahy se svými protějšky v ostatních smluvních stranách.

Článek 11

Shromažďování údajů a výzkum

1. Pro účely provádění této Úmluvy se smluvní strany zavazují:

- a) shromažďovat v pravidelných intervalech rozčleněné příslušné statistické údaje o případech všech forem násilí spadajících do působnosti této Úmluvy;
- b) podporovat výzkum v oblasti všech forem násilí spadajících do působnosti Úmluvy za účelem zkoumání jejich hlavních příčin a následků, míry výskytu a odsouzení, jakož i účinnosti opatření přijatých k provádění této Úmluvy.

2. Smluvní strany se budou snažit provádět v pravidelných intervalech průzkumy mezi obyvatelstvem za účelem vyhodnocení převažujících jevů a trendů všech forem násilí spadajících do působnosti této Úmluvy.

3. Smluvní strany poskytnou skupině expertů podle článku 66 této Úmluvy informace shromážděné na základě tohoto článku za účelem podpory mezinárodní spolupráce a umožnění mezinárodního srovnávání.

4. Smluvní strany zajistí, aby informace shromážděné na základě tohoto článku byly přístupné veřejnosti.

Hlava III – Prevence

Článek 12 Obecné povinnosti

1. Smluvní strany přijmou nezbytná opatření k prosazování změn sociálních a kulturních vzorců chování žen a mužů za účelem vymýcení předsudků, obyčejů, tradic a veškerých dalších zvyklostí, které jsou založené na myšlence méněcennosti žen nebo stereotypním pojmání rolí žen a mužů.
2. Smluvní strany přijmou legislativní a jiná opatření nezbytná k předcházení všech forem násilí spadajících do působnosti této Úmluvy, spáchaných jakoukoli fyzickou nebo právnickou osobou.
3. Veškerá opatření přijatá na základě této hlavy budou zohledňovat a řešit specifické potřeby osob, které se staly zranitelnými vlivem konkrétních okolností, přičemž těžištěm těchto opatření budou lidská práva všech obětí.
4. Smluvní strany přijmou nezbytná opatření, kterými budou podporovat všechny členy společnosti, především muže a chlapce, aby aktivně přispívali k předcházení všech forem násilí spadajících do působnosti této Úmluvy.
5. Smluvní strany zajistí, aby žádné násilné činy spadající do působnosti této Úmluvy nebylo možno ospravedlnit jinou kulturou, zvyky, náboženstvím, tradicí, nebo takzvanou „ctí“.
6. Smluvní strany přijmou nezbytná opatření k podpoře programů a aktivit zaměřených na posílení postavení žen.

Článek 13 Zvyšování obecného povědomí

1. Smluvní strany budou pravidelně a na všech úrovních podporovat nebo uskutečňovat kampaně nebo programy, a to i ve spolupráci s národními institucemi pro lidská práva a orgány pro prosazování rovnosti, občanskou společností a nevládními organizacemi, zejména ženskými organizacemi, kde je to vhodné, zaměřené na zvýšení obecného povědomí a porozumění širokou veřejností různých projevů všech forem násilí spadajících do působnosti této Úmluvy, jejich dopadů na děti a nutnosti předcházení takovému násilí.
2. Smluvní strany zajistí, že mezi širokou veřejností budou rozsáhle šířeny informace o dostupných opatřeních pro předcházení násilným činům spadajících do působnosti této Úmluvy.

Článek 14 Vzdělávání

1. Smluvní strany učiní tam, kde je to vhodné, nezbytné kroky k využívání výukového materiálu o otázkách jako je rovnost mezi ženami a muži, genderové role bez stereotypů, vzájemná úcta, nenásilné řešení konfliktů v mezilidských vztazích, genderově podmíněné násilí na ženách a právo na osobní integritu, který by byl přizpůsoben měnící se úrovni

vnímání žáků a zahrnut do formálních školních osnov na všech úrovních vzdělávacího systému.

2. Smluvní strany učiní nezbytné kroky k podpoře zásad uvedených v odstavci 1 v neformálních vzdělávacích zařízeních, stejně jako ve sportovních a kulturních zařízeních, zařízeních pro trávení volného času a v médiích.

Článek 15

Školení odborníků

1. Smluvní strany poskytnou nebo posílí odpovídající školení příslušných odborníků, zabývajících se obětmi nebo pachateli všech násilných činů spadajících do působnosti této Úmluvy, o předcházení a odhalování takového násilí, o rovnosti mezi ženami a muži, o potřebách a právech obětí, stejně jako o tom, jak předcházet druhotné viktimizaci.

2. Smluvní strany budou podporovat, aby školení uvedená v odstavci 1 zahrnovala školení o koordinované meziresortní spolupráci, která umožní komplexní a odpovídající řešení zaznamenaných případů násilí spadajících do působnosti této Úmluvy.

Článek 16

Preventivní zásahy a léčebné programy

1. Smluvní strany přijmou legislativní nebo jiná opatření nezbytná ke zřízení nebo k podpoře programů zaměřených na výuku pachatelů domácího násilí, aby si osvojili nenásilné chování v mezilidských vztazích, s cílem zabránit dalšímu násilí a změnit násilné vzorce chování.

2. Smluvní strany přijmou legislativní nebo jiná opatření nezbytná ke zřízení nebo k podpoře léčebných programů zaměřených na zabránění pachatelům, zejména sexuálním pachatelům, v opakování trestné činnosti.

3. Při přijímání opatření podle odstavců 1 a 2 smluvní strany zajistí, aby jejich prvořadými zájmy byly bezpečí, podpora a lidská práva obětí a aby tam, kde je to vhodné, byly tyto programy zřízeny a prováděny v úzké spolupráci se speciálními službami na podporu obětí.

Článek 17

Zapojení soukromého sektoru a médií

1. Smluvní strany budou podporovat, aby se soukromý sektor, sektor informačních a komunikačních technologií a média, s náležitým ohledem na svobodu vyjadřování a jejich nezávislost, zapojily do vypracovávání a zavádění postupů a aby si stanovily pravidla a samoregulační standardy pro předcházení násilí na ženách a zvýšení úcty k jejich důstojnosti.

2. Ve spolupráci se zástupci soukromého sektoru budou smluvní strany rozvíjet a podporovat dovednosti dětí, rodičů a pedagogů týkající se toho, jak se pohybovat v prostředí informačních a sdělovacích prostředků zprostředkovávajících přístup k závadnému obsahu sexuální nebo násilné povahy, který by mohl mít škodlivý vliv.

Hlava IV – Ochrana a podpora

Článek 18 Obecné povinnosti

1. Smluvní strany přijmou legislativní nebo jiná opatření nezbytná k ochraně všech obětí před jakýmkoliv dalšími násilnými činy.

2. V souladu s vnitrostátním právem přijmou smluvní strany legislativní nebo jiná opatření nezbytná k zavedení vhodných mechanismů pro účinnou spolupráci mezi všemi příslušnými státními orgány, včetně soudů, státních zastupitelství, donucovacích orgánů, místních a regionálních úřadů, stejně jako nevládních organizací a dalších příslušných organizací a subjektů, při poskytování ochrany a podpory obětí a svědků všech forem násilí spadajících do působnosti této Úmluvy, včetně odkazu na obecné a speciální podpůrné služby upravené v článcích 20 a 22 této Úmluvy.

3. Smluvní strany zajistí, aby opatření přijatá v souladu s touto hlavou:

- vycházela z chápání násilí na ženách a domácího násilí jako násilí založeného na genderu a zaměřila se na lidská práva a bezpečí obětí;
- vycházela z komplexního přístupu, který zohlední vztahy mezi oběťmi, pachateli, dětmi a jejich širší sociální prostředí;
- zaměřila se na zamezení druhotné viktimizace;
- zaměřila se na posílení postavení a ekonomické nezávislosti obětí násilí z řad žen;
- umožnila, aby tam, kde je to vhodné, byla škála ochranných a podpůrných služeb umístěna ve společných prostorách;
- řešila konkrétní potřeby zranitelných osob, včetně dětských obětí, a aby jim tato opatření byla zpřístupněna.

4. Tyto služby budou poskytovány bez ohledu na ochotu obětí podat trestní oznámení, nebo svědčit proti jakémukoliv pachateli.

5. Smluvní strany přijmou odpovídající opatření k poskytování konzulární a další ochrany a podpory svým státním příslušníkům a dalším obětem, které mají na tuto ochranu nárok podle závazků mezinárodního práva.

Článek 19 Informace

Smluvní strany přijmou legislativní nebo jiná opatření nezbytná k zajištění toho, aby oběti včas obdržely příslušné informace o dostupných podpůrných službách a právních opatřeních v jazyce, kterému rozumí.

Článek 20 Služby obecné podpory

1. Smluvní strany přijmou legislativní nebo jiná opatření nezbytná k tomu, aby obětem zajistila přístup ke službám usnadňujícím jejich zotavení z násilného útoku. Tato opatření by v případě nutnosti měla zahrnovat i služby jako je právní a psychologické poradenství, finanční pomoc, ubytování, vzdělávání, školení a pomoc při hledání zaměstnání.

2. Smluvní strany přijmou legislativní nebo jiná opatření nezbytná k tomu, aby obětem zajistila přístup ke zdravotní péči a sociálním službám, a která zajistí dostatečné prostředky na tyto služby a školení pro odborníky, aby byli schopni poskytnout obětem pomoc a odkázat je na vhodné služby.

Článek 21

Pomoc při individuálních/hromadných stížnostech

Smluvní strany zajistí, aby oběti měly informace a přístup k příslušným regionálním a mezinárodním mechanismům pro podávání individuálních/hromadných stížností. Při předkládání těchto stížností budou smluvní strany podporovat poskytování ohleduplné a zasvěcené pomoci obětem.

Článek 22

Služby speciální podpory

1. Smluvní strany přijmou legislativní nebo jiná opatření nezbytná k tomu, aby v odpovídajícím zeměpisném pokrytí poskytla nebo zajistila okamžité, krátkodobé i dlouhodobé služby speciální podpory všem obětem jakéhokoliv násilného činu spadajícího do působnosti této Úmluvy.

2. Smluvní strany poskytnou nebo zajistí specializované podpůrné služby na pomoc všem ženám, které se staly oběťmi násilí, a jejich dětem.

Článek 23

Azylová zařízení

Smluvní strany přijmou legislativní nebo jiná opatření nezbytná ke zřízení dostatečného množství vhodných, snadno přístupných azylových zařízení určených k poskytnutí bezpečného ubytování, a budou je aktivně nabízet obětem, zejména ženám a jejich dětem.

Článek 24

Telefonní linky pomoci

Smluvní strany přijmou legislativní nebo jiná opatření nezbytná ke zřízení celostátní bezplatné telefonní linky pomoci s nepřetržitým provozem (24 hodin denně/7 dní v týdnu) pro poskytování pomoci volajícím ohledně jakékoli formy násilí spadající do působnosti této Úmluvy, a to důvěrně nebo s náležitým ohledem na anonymitu volajících.

Článek 25

Podpora obětem sexuálního násilí

Smluvní strany přijmou legislativní nebo jiná opatření nezbytná ke zřízení dostatečného množství vhodných, snadno přístupných krizových referenčních center pro oběti znásilnění nebo sexuálního násilí za účelem poskytnutí lékařského a forenzního vyšetření, podpory v traumatických stavech a poradenství obětem.

Článek 26

Ochrana a podpora dětských svědků

1. Smluvní strany přijmou legislativní nebo jiná opatření nezbytná k tomu, aby při poskytování služeb pro ochranu a podporu obětem byla náležitě zohledněna i práva a potřeby dětských svědků všech forem násilí spadajících do působnosti této Úmluvy.
2. Opatření přijatá podle tohoto článku budou zahrnovat věkově přiměřené psychosociální poradenství pro dětské svědky všech forem násilí spadajících do působnosti této Úmluvy a budou náležitě zohledňovat nejlepší zájem dítěte.

Článek 27

Oznamování

Smluvní strany přijmou nezbytná opatření za účelem povzbuzení všech osob, jež se stanou svědkem spáchání násilného činu spadajícího do působnosti této Úmluvy nebo jež mají oprávněný důvod se domnívat, že k takovému činu může dojít nebo že lze další násilný čin očekávat, aby to oznámily příslušným organizacím nebo úřadům.

Článek 28

Oznamování ze strany odborníků

Smluvní strany přijmou taková nezbytná opatření, kterými zajistí, aby jim zásady mlčenlivosti, které vnitrostátní právo ukládá některým profesním skupinám, nebránily v možnosti za vhodných podmínek podat oznámení příslušným organizacím nebo úřadům, pokud mají oprávněný důvod se domnívat, že byl spáchán závažný násilný čin spadající do působnosti této Úmluvy a že další závažné násilné činy lze očekávat.

Hlava V – Hmotné právo

Článek 29

Civilní soudní řízení a prostředky nápravy

1. Smluvní strany přijmou legislativní nebo jiná opatření nezbytná k tomu, aby poskytla obětem přiměřené občanskoprávní prostředky nápravy proti pachatelům.
2. Smluvní strany přijmou legislativní nebo jiná opatření nezbytná k tomu, aby v souladu s obecnými zásadami mezinárodního práva poskytla obětem přiměřené občanskoprávní prostředky nápravy proti státním orgánům, které nespĺnily svou povinnost přijmout v rámci svých pravomocí nezbytná preventivní nebo ochranná opatření.

Článek 30

Náhrada škody

1. Smluvní strany přijmou legislativní nebo jiná opatření nezbytná k tomu, aby zajistila obětem právo požadovat od pachatelů náhradu škody za jakýkoliv trestný čin zavedený podle této Úmluvy.

2. Přiměřenou náhradu škody poskytne stát těm osobám, které utrpěly závažné ublížení na těle nebo újmu na zdraví v rozsahu, v němž odškodné není uhrazeno z jiných zdrojů, například od pachatele, z pojištění nebo ze státních finančních zdrojů určených na zdravotní a sociální potřeby. To smluvním stranám nebrání, aby vyrovnání za poskytnutou náhradu škody požadovaly na pachateli, pokud je přitom náležitě zohledněna bezpečnost oběti.

3. Opatření přijatá v souladu s odstavcem 2 zajistí, aby taková náhrada škody byla poskytnuta v přiměřené lhůtě.

Článek 31

Svěření do péče, styk s dítětem a bezpečnost

1. Smluvní strany přijmou legislativní nebo jiná opatření nezbytná k tomu, aby při určování práva na svěření do péče a práva na styk s dítětem byly brány v úvahu případy násilí spadající do působnosti této Úmluvy.

2. Smluvní strany přijmou legislativní nebo jiná opatření nezbytná k tomu, aby výkon práva na styk s dítětem nebo na svěření do péče neohrozil práva a bezpečnost oběti či dítěte.

Článek 32

Občanskoprávní důsledky nucených sňatků

Smluvní strany přijmou legislativní nebo jiná opatření nezbytná k tomu, aby sňatky uzavřené z donucení bylo možno prohlásit za neúčinné, neplatné nebo je rozvázat bez zbytečného finančního nebo administrativního zatížení oběti.

Článek 33

Psychické násilí

Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí trestnost takového úmyslného jednání, které formou nátlaku nebo vyhrůžek vážně naruší duševní integritu postižené osoby.

Článek 34

Nebezpečné pronásledování

Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí trestnost úmyslného jednání spočívajícího v opakovaném výhrůžném jednání vůči jiné osobě, které v ní vyvolá obavy o vlastní bezpečnost.

Článek 35

Fyzické násilí

Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí trestnost spáchání úmyslných činů fyzického násilí proti jiné osobě.

Článek 36 **Sexuální násilí, včetně znásilnění**

1. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí trestnost následujícího úmyslného jednání:

- a) dopuštění se vaginálního, análního nebo orálního vniknutí sexuální povahy do těla druhé osoby jakoukoli částí těla nebo předmětem bez jejího souhlasu;
- b) dopuštění se jiných činů sexuální povahy s osobou bez jejího souhlasu;
- c) přinucení jiné osoby bez jejího souhlasu k činům sexuální povahy s třetí osobou.

2. K souhlasu musí dojít dobrovolně jako k projevu svobodné vůle, posuzované v kontextu souvisejících okolností.

3. Smluvní strany přijmou legislativní nebo jiná opatření nezbytná k tomu, aby se ustanovení odstavce 1 vztahovala i na činy spáchané vůči bývalým nebo současným manželům nebo partnerům, jak je uznává vnitrostátní právo.

Článek 37 **Nucený sňatek**

1. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí trestnost úmyslného donucení dospělé osoby nebo dítěte k uzavření manželství.

2. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí trestnost záměrného vylákání dospělé osoby nebo dítěte na území některé smluvní strany nebo jiného státu než je stát jejího nebo jeho pobytu za účelem donucení této dospělé osoby nebo dítěte k uzavření manželství.

Článek 38 **Mrzačení ženských pohlavních orgánů**

Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí trestnost následujícího úmyslného jednání:

- a) odstranění, obřízka nebo provedení jakéhokoli jiného mrzačení ženských velkých stydkých pysků, malých stydkých pysků nebo klitorisu nebo jejich částí;
- b) přinucení nebo obstarání ženy k podstoupení některého z úkonů uvedených pod písmenem a);
- c) podněcování, nucení nebo obstarání dívky k podstoupení některého z úkonů uvedených pod písmenem a).

Článek 39 **Násilné přerušení těhotenství a násilná sterilizace**

Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí trestnost následujícího úmyslného jednání:

- a) provedení přerušení těhotenství ženě bez jejího předchozího a informovaného souhlasu;
- b) provedení chirurgického zákroku, jehož účelem nebo následkem je ukončení přirozené reprodukční schopnosti ženy, bez jejího předchozího a informovaného souhlasu nebo pochopení zásahu.

Článek 40 **Sexuální obtěžování**

Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření k zajištění, aby jakákoli forma nežádoucího verbálního, neverbálního nebo fyzického jednání sexuální povahy, které má za účel nebo za následek narušení důstojnosti osoby, zejména při vytváření zstrašujícího, nepřátelského, ponižujícího, pokořujícího nebo urážejícího prostředí, podléhala trestním nebo jiným právním sankcím.

Článek 41 **Napomáhání, účastenství a pokus**

1. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí trestnost jakékoliv úmyslné formy napomáhání či účastenství na spáchání trestných činů podle článků 33, 34, 35, 36, 37, 38 písmene a) a článku 39 této Úmluvy.

2. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí trestnost úmyslného pokusu spáchat trestný čin podle článků 35, 36, 37, 38 písmene a) a článku 39 této Úmluvy.

Článek 42 **Nepřijatelné ospravedlňování trestných činů, včetně trestných činů spáchaných ve jménu takzvané „cti“**

1. Smluvní strany přijmou legislativní nebo jiná opatření nezbytná k zajištění toho, aby v trestních řízeních, zahájených v důsledku spáchání jakéhokoli násilného činu spadajícího do působnosti této Úmluvy, nebylo možné ospravedlnit takový čin kulturou, zvyky, náboženstvím, tradicí nebo takzvanou „ctí“. To se vztahuje zejména na tvrzení, že oběť porušila kulturní, náboženské či společenské normy, tradici nebo zvyky vhodného chování.

2. Smluvní strany přijmou legislativní nebo jiná opatření nezbytná k zaručení toho, že navádění dítěte ke spáchání jakéhokoli z trestných činů uvedených v odstavci 1 ze strany jakékoli osoby nesníží trestní odpovědnost této osoby za spáchané činy.

Článek 43

Postih trestných činů

Trestné činy zavedené v souladu s touto Úmluvou budou postihovány bez ohledu na povahu vztahu mezi obětí a pachatelem.

Článek 44

Působnost

1. Smluvní strany přijmou taková legislativní nebo jiná opatření, která budou nezbytná k tomu, aby rozsah působnosti zahrnoval jakýkoliv trestný čin zavedený podle této Úmluvy, byl-li takový čin spáchán:

- a) na jejich území; nebo
- b) na palubě lodi plující pod jejich vlajkou; nebo
- c) na palubě letadla registrovaného podle jejich práva; nebo
- d) jejich občanem; nebo
- e) osobou, která má obvyklé bydliště na jejich území.

2. Smluvní strany budou usilovat o přijetí legislativních a jiných opatření, která budou nezbytná k tomu, aby rozsah působnosti zahrnoval jakýkoliv trestný čin podle této Úmluvy, byl-li spáchán vůči občanovi nebo osobě mající obvyklé bydliště na jejich území.

3. Pro stíhání trestných činů podle článků 36, 37, 38 a 39 této Úmluvy přijmou smluvní strany legislativní nebo jiná opatření nezbytná k tomu, aby jejich soudní pravomoc nepodléhala podmínce, že jsou tyto činy trestné na území, kde byly spáchány.

4. Pro stíhání trestných činů podle článků 36, 37, 38 a 39 této Úmluvy přijmou smluvní strany legislativní nebo jiná opatření nezbytná k tomu, aby jejich soudní pravomoc podle odstavce 1 písmen d) a e) nepodléhala podmínce, že trestní stíhání může být zahájeno pouze na základě oznámení oběti nebo ne základě poskytnutí informací státem, v němž ke spáchání činu došlo.

5. Smluvní strany přijmou legislativní nebo jiná opatření nezbytná k založení soudní pravomoci pro trestné činy podle této Úmluvy, pokud se domnělý pachatel nachází na jejich území a tyto ho nevydají druhé smluvní straně pouze z důvodu státní příslušnosti.

6. Pokud se více než jedna smluvní strana domáhá své soudní pravomoci ve vztahu k domnělým trestným činům podle této Úmluvy, dotčené smluvní strany spolu budou případně jednat s cílem určit nejvhodnějšího soudní pravomoc pro stíhání činu.

7. Aniž jsou dotčena obecná pravidla mezinárodního práva, tato Úmluva nevylučuje výkon trestněprávní pravomoci smluvní strany v souladu s jejími vnitrostátními právními předpisy.

Článek 45

Sankce a opatření

1. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní a jiná opatření, která zajistí, aby za spáchání trestných činů zavedených podle této Úmluvy bylo možné uložit účinné, přiměřené a odrazující sankce, s ohledem na jejich závažnost. Tyto sankce zahrnují případně uložení

trestu včetně trestu odnětí svobody ve výši, která zakládá důvod pro vydání osoby do cizího státu.

2. Smluvní strany mohou přijmout další opatření vůči pachatelům, například:

- sledování nebo dohled nad odsouzenými osobami;
- zbavení rodičovských práv, nelze-li jiným způsobem zajistit nejlepší zájem dítěte, který může zahrnovat i bezpečnost obětí.

Článek 46 Přítěžující okolnosti

Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí, aby následující okolnosti, pokud již samy nejsou prvky zakládajícími trestný čin, byly podle příslušných ustanovení vnitrostátního práva brány v úvahu jako přítěžující okolnosti při určování trestů za trestné činy zavedené podle této Úmluvy:

- a) trestný čin byl spáchán na bývalém nebo současném manželovi nebo partnerovi, jak je uznává vnitrostátní právo, členem rodiny, osobou, která bydlí spolu s obětí, nebo osobou, která zneužila svého postavení;
- b) trestný čin nebo činy související byly spáchány opakovaně;
- c) trestný čin byl spáchán vůči osobě, která se stala zranitelnou vlivem konkrétních okolností;
- d) trestný čin byl spáchán vůči dítěti nebo v jeho přítomnosti;
- e) trestný čin byl spáchán společným jednáním více pachatelů;
- f) trestnému činu předcházelo mimořádné násilí nebo jím byl provázen;
- g) trestný čin byl spáchán za použití zbraně nebo pod hrozbou jejího použití;
- h) trestný čin měl za následek závažnou fyzickou nebo psychickou újmu oběti;
- i) pachatel byl již dříve usvědčen z trestných činů podobné povahy.

Článek 47 Rozsudky vynesené jinou smluvní stranou

Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí, aby v rámci ukládání sankcí mohly být zohledněny konečné odsuzující rozsudky vynesené jinou smluvní stranou za trestné činy zavedené podle této Úmluvy.

Článek 48 Zákaz řízení a rozsudků v rámci povinného alternativního řešení sporů

1. Smluvní strany přijmou legislativní nebo jiná opatření nezbytná k zakázání povinného alternativního řešení sporů, včetně mediace a smírčího řízení, a to ve vztahu ke všem formám násilí spadajícím do působnosti této Úmluvy.

2. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí, aby v případě uložení peněžitého trestu bylo náležitě přihlédnuto ke schopnosti pachatele dostát svým finančním závazkům vůči oběti.

Hlava VI – Vyšetřování, stíhání, procesní právo a ochranná opatření

Článek 49 Obecné povinnosti

1. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí, aby vyšetřování a soudní řízení ve vztahu ke všem formám násilí spadajícím do působnosti této Úmluvy proběhla bez zbytečného odkladu a aby ve všech fázích trestního řízení byla brána v úvahu práva oběti.

2. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní a jiná opatření, která zajistí, aby v souladu se základními zásadami lidských práv a s ohledem na genderově chápané násilí bylo zajištěno účinné vyšetřování a stíhání trestných činů zavedených podle této Úmluvy.

Článek 50 Okamžitá reakce, předcházení a ochrana

1. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí, aby odpovědné orgány činné v trestním řízení reagovaly na všechny formy násilí spadající do působnosti této Úmluvy neprodleně a přiměřeně tak, že nabídnou obětem vhodnou a okamžitou ochranu.

2. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí, aby se odpovědné orgány činné v trestním řízení neprodleně a přiměřeně zapojily do předcházení a ochrany proti všem formám násilí spadajícím do působnosti této Úmluvy, včetně zavedení preventivně operativních opatření a shromažďování důkazů.

Článek 51 Vyhodnocování a řízení rizik

1. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní a jiná opatření, která zajistí, aby všechny příslušné orgány za účelem řízení rizik vyhodnocovaly riziko smrti, závažnost situace a riziko opakovaného násilí, a v případě nutnosti poskytovaly koordinovanou ochranu a podporu.

2. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí, aby byla při vyhodnocování rizik podle odstavce 1 ve všech fázích vyšetřování a při ukládání ochranných opatření náležitě zvážena skutečnost, že pachatelé násilných činů spadajících do působnosti této Úmluvy vlastní zbraně nebo k nim mají přístup.

Článek 52 Bezpečnostní zákaz vstupu do obydlí

Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí, aby byla příslušným orgánům dána pravomoc v situacích bezprostředního nebezpečí přikázat pachateli domácího násilí, aby na dostatečně dlouhou dobu opustil obydlí oběti nebo ohrožené osoby, a zakázat pachateli vstupovat do tohoto obydlí a navazovat styk s obětí nebo ohroženou osobu. Opatření učiněná podle tohoto článku musí upřednostňovat bezpečí obětí nebo ohrožených osob.

Článek 53 **Omezující nebo ochranné příkazy**

1. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí, aby obětem všech forem násilí spadajících do působnosti této Úmluvy byly k dispozici vhodné omezující nebo ochranné příkazy.

2. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí, aby omezující nebo ochranné příkazy podle odstavce 1 byly:

- dostupné pro okamžitou ochranu, aniž by to představovalo zbytečnou finanční a administrativní zátěž pro oběť;
- vydávány na určitou dobu nebo do doby jejich změny nebo zrušení;
- v případě nutnosti vydávány *ex parte*, a to s okamžitou účinností;
- dostupné bez ohledu na další soudní řízení nebo vedle nich;
- přípustné pro uplatnění v následném soudním řízení.

3. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí, aby porušení omezujících nebo ochranných příkazů vydaných podle odstavce 1 podléhalo účinným, přiměřeným a odrazujícím trestním nebo dalším právním sankcím.

Článek 54 **Vyšetřování a dokazování**

Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí, aby v kterémkoli občanském či trestním řízení byly důkazy týkající se předchozích sexuálních vztahů a chování oběti přípustné pouze tehdy, bude-li to relevantní a nezbytné.

Článek 55 **Soudní řízení *ex parte* and *ex officio***

1. Smluvní strany zajistí, že vyšetřování nebo stíhání trestných činů zavedených podle článků 35, 36, 37, 38 a 39 této Úmluvy nebude zcela závislé na ohlášení nebo žalobě ze strany oběti, pokud byl trestný čin spáchán celkově nebo částečně na jejich území, a že řízení může pokračovat i tehdy, pokud oběť stáhne svou výpověď nebo žalobu.

2. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí, aby v souladu s podmínkami stanovenými jejich vnitrostátním právem poskytly možnost vládním a nevládním organizacím a poradcům v oblasti domácího násilí pomáhat obětem a/nebo je podporovat na jejich žádost v průběhu vyšetřování a soudních řízení v souvislosti s trestnými činy zavedenými podle této Úmluvy.

Článek 56 **Ochranná opatření**

1. Smluvní strany přijmou legislativní nebo jiná opatření nezbytná k ochraně práv a zájmů obětí, včetně zajištění jejich zvláštních potřeb jako svědků ve všech fázích vyšetřování a soudního řízení, a to zejména tím, že:

- a) zajistí ochranu obětí, jejich rodin a svědků před zastrašováním, odplatou a opakovanou viktimizací;
- b) zajistí, aby byly oběti alespoň v případech, kdy by ony a jejich rodiny mohly být vystaveny nebezpečí, informovány o tom, že pachatel utekl nebo byl částečně nebo úplně propuštěn;
- c) je za podmínek stanovených vnitrostátním právem poučí o jejich právech a službách, které jsou jim k dispozici, a o vyřízení jejich trestního oznámení, o bodech obžaloby, o obecném průběhu vyšetřování nebo řízení, a jejich roli v rámci řízení, jakož i o výsledcích jejich případů;
- d) jim způsobem odpovídajícím pravidlům vnitrostátního práva zajistí možnost být slyšen, předložit důkazní prostředky a přednést své názory, potřeby a obavy, přímo nebo skrze prostředníka, a aby tyto byly brány v úvahu;
- e) jim poskytnout náležitě podpůrné služby k zajištění, aby jejich práva a zájmy mohly být řádně předneseny a zohledněny;
- f) zajistí, aby mohla být přijata opatření na ochranu soukromí a podoby oběti;
- g) zajistí, aby se tam, kde je to možné, oběti a pachatelé trestných činů nedostali na soudech a vyšetřovacích služebnách do styku;
- h) poskytnou obětem nezávislé a kvalifikované tlumočnický, jestliže jsou oběti účastníky řízení nebo jestliže předkládají důkazní prostředky;
- i) umožní obětem vypovídat v souladu s pravidly svého vnitrostátního práva v soudní síni bez jejich osobní přítomnosti nebo alespoň bez přítomnosti údajného pachatele, a to zejména prostřednictvím využití vhodných komunikačních technologií, pokud jsou tyto k dispozici.

2. Dětské oběti a dětskému svědkovi násilí na ženách a domácího násilí budou případně přiznána zvláštní ochranná opatření, která zohlední nejlepší zájmy dítěte.

Článek 57 Právní pomoc

Smluvní strany poskytnou obětem právo na právní podporu a bezplatnou právní pomoc za podmínek stanovených jejich vnitrostátním právem.

Článek 58 Promlčení

Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní a jiná opatření, která zajistí, aby promlčecí lhůta pro zahájení jakéhokoli soudního řízení ve vztahu k trestným činům zavedeným podle článků 36, 37, 38 a 39 této Úmluvy trvala dostatečně dlouhou dobu a byla úměrná závažnosti příslušného trestného činu, aby bylo možné účinně zahájit řízení poté, co oběť dosáhla plnoletosti.

Hlava VII – Migrace a azyl

Článek 59 Povolení k pobytu

1. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí, aby obětem, jejichž povolení k pobytu závisí na povolení k pobytu manžela nebo partnera, jak je uznává vnitrostátní právo, bylo v případě zániku manželství nebo partnerství a za zvláště obtížných

okolností uděleno na jejich žádost samostatné povolení k pobytu, bez ohledu na dobu trvání manželství nebo partnerství. Podmínky týkající se udělení a trvání samostatného povolení k pobytu se řídí vnitrostátním právem.

2. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí, aby oběti mohly dosáhnout přerušení řízení o vyhoštění vedeného v souvislosti s povolením k pobytu závislejícím na povolení k pobytu manžela nebo partnera, jak je uznává vnitrostátní právo, aby oběti mohly požádat o samostatné povolení k pobytu.

3. Smluvní strany vystaví obětem obnovitelné povolení k pobytu v některé z následujících dvou situací, nebo v obou dvou zároveň:

- a) když se příslušný orgán domnívá, že jejich pobyt je nezbytný vzhledem k jejich osobní situaci;
- b) když se příslušný orgán domnívá, že jejich pobyt je nezbytný pro účely spolupráce s příslušnými orgány při vyšetřování nebo trestním řízení.

4. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí, aby oběti nucených sňatků zavlčené do jiné země za účelem sňatku, které následkem toho pozbyly svého povolení k pobytu v zemi jejich obvyklého bydliště, mohly toto povolení znovu získat.

Článek 60

Žádosti o azyl z důvodů genderu

1. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí, aby genderově podmíněné násilí na ženách mohlo být uznáno jako forma pronásledování ve smyslu článku 1, písmene A. odstavce 2 Úmluvy z roku 1951 o právním postavení uprchlíků a jako forma závažné újmy, která zakládá potřebu doplňkové/dodatečné ochrany.

2. Smluvní strany zajistí, aby každý z důvodů pronásledování uvedených v Úmluvě byl vykládán genderově citlivě, a tam, kde bude zjištěno, že obavy z pronásledování obsahují jeden nebo více těchto důvodů, bude žadateli přiznán status uprchlíka v souladu s příslušnými souvisejícími dokumenty.

3. Smluvní strany přijmou legislativní nebo jiná opatření nezbytná k zavedení genderově citlivých postupů, které se týkají přijetí žadatele o azyl a podpůrných služeb pro něj, stejně jako genderově zaměřených instrukcí zaměřených na rovnost pohlaví a genderově citlivých postupů v rámci řízení o azylu, včetně rozhodování o statusu uprchlíka a žádosti o mezinárodní ochranu.

Článek 61

Zásada nenavracení

1. Smluvní strany přijmou legislativní nebo jiná opatření nezbytná k zohledňování zásady nenavracení v souladu se stávajícími závazky v rámci mezinárodního práva.

2. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí, aby oběti násilí na ženách, které potřebují ochranu, nebyly, bez ohledu na svůj status nebo pobytový režim, za žádných okolností vráceny do kterékoli země, kde by byly ohroženy na životě

nebo kde by mohly být vystaveny týrání nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestání.

Hlava VIII – Mezinárodní spolupráce

Článek 62 Obecné zásady

1. Smluvní strany budou vzájemně spolupracovat v souladu s ustanoveními této Úmluvy a za použití příslušných mezinárodních a regionálních nástrojů týkajících se spolupráce v civilních a trestních věcech, ujednání zavedených na základě jednotných nebo recipročních právních předpisů a vnitrostátního práva, a to v co největším rozsahu, za účelem:

- a) předcházení, potírání a stíhání všech forem násilí, spadajících do působnosti této Úmluvy;
- b) ochrany a pomoci obětem;
- c) vyšetřování nebo řízení týkajících se trestných činů zavedených v souladu s touto Úmluvou;
- d) výkonu příslušných občanskoprávních a trestněprávních soudních rozhodnutí, vydaných soudními orgány smluvních stran, včetně ochranných příkazů.

2. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí, aby oběti trestných činů zavedených podle této Úmluvy a spáchaných na území jiné smluvní strany než té, kde pobývají, mohly podávat stížnosti u odpovědných orgánů státu svého bydliště.

3. Pokud smluvní strana, která vzájemnou právní pomoc v trestních věcech, vydání do cizího státu nebo výkon rozhodnutí v civilních nebo trestních věcech vynesenech jinou smluvní stranou této Úmluvy podmiňuje existencí dohody, obdrží žádost o takovou právní spolupráci od smluvní strany, s níž takovou dohodu uzavřenou nemá, může považovat tuto Úmluvu za právní základ pro vzájemnou právní pomoc v trestních věcech, vydání do cizího státu nebo výkon rozhodnutí v občanských nebo trestních věcech, vynesenech jinou smluvní stranou ve vztahu k trestným činům zavedeným v souladu s touto Úmluvou.

4. Smluvní strany budou usilovat, aby ve vhodných případech byly zařazeny prevence a potírání násilí na ženách a domácí násilí do programů rozvojové pomoci poskytované třetím zemím, a to i uzavřením dvoustranných a vícestranných dohod se třetími zeměmi za účelem usnadnění ochrany obětí podle článku 18 odstavce 5.

Článek 63 Opatření vztahující se na ohrožené osoby

Pokud má smluvní strana na základě informací, které má k dispozici, důvodné podezření, že je osoba bezprostředně ohrožená tím, že by byla vystavena některému z násilných činů uvedených v článcích 36, 37, 38 a 39 této Úmluvy na území jiné smluvní strany, smluvní strana, která disponuje takovými informacemi, se vyzývá, aby je bez prodlení předala druhé smluvní straně za účelem zajištění přijetí přiměřených ochranných opatření. Tam, kde je to vhodné, budou tyto informace obsahovat podrobnosti o stávajících ochranných opatřeních ve prospěch ohrožené osoby.

Článek 64 Informace

1. Dožádaná smluvní strana bude neprodleně informovat dožadující smluvní stranu o konečném výsledku úkonů provedených podle této hlavy. Dožádaná smluvní strana rovněž neprodleně informuje dožadující smluvní stranu o okolnostech, které znemožňují provádění zamýšlených úkonů anebo mají za následek pravděpodobnost značného zpoždění.
2. Smluvní strana může v rozsahu vymezeném svým vnitrostátním právem předat bez předchozí žádosti jiné smluvní straně informace získané v rámci svého vlastního vyšetřování, uváží-li, že odhalení těchto informací by mohlo smluvní straně přijímající informace pomoci předejít páčání trestných činů zavedených v souladu s touto Úmluvou, nebo zahájit či provádět vyšetřování nebo řízení týkající se takových trestných činů, nebo které by mohlo vést k podání žádosti o spolupráci touto smluvní stranou podle této hlavy.
3. Smluvní strana, která získá informace podle odstavce 2, předá tyto informace svým příslušným orgánům tak, aby mohlo být zahájeno řízení, bude-li to považováno za vhodné, nebo aby se k těmto informacím mohlo přihlídnout v příslušných občanských a trestních řízeních.

Článek 65 Ochrana osobních údajů

Osobní údaje budou uloženy a využívány v souladu se závazky smluvních stran vyplývajících z Úmluvy o ochraně osob se zřetelem na automatizované zpracování osobních údajů (Úmluva č. 108).

Hlava IX – Kontrolní mechanismus

Článek 66 Expertní skupina pro boj proti násilí na ženách a domácímu násilí

1. Expertní skupina pro boj proti násilí na ženách a domácímu násilí (dále jen „GREVIO“) dohlíží na provádění této Úmluvy smluvními stranami.
2. GREVIO se bude skládat z nejméně 10 a nejvýše 15 členů, s přihlédnutím k vyváženosti zastoupení pohlaví a zeměpisné vyváženosti, stejně jako multidisciplinární odbornosti. Její členové budou voleni Výborem smluvních stran z kandidátů nominovaných smluvními stranami na čtyřleté funkční období, s možností jednoho znovuzvolení, a budou vybíráni z občanů států, jež jsou smluvními stranami této Úmluvy.
3. Úvodní volba 10 členů se uskuteční v průběhu jednoho roku po vstupu této Úmluvy v platnost. Volba dalších pěti členů se uskuteční po 25. ratifikaci nebo přistoupení.
4. Volba členů GREVIO bude založena na těchto zásadách:
 - a) budou vybíráni transparentním postupem z osob s vysokým morálním charakterem, známých pro jejich uznávané odborné schopnosti v oblastech lidských práv, rovnosti

- pohlaví, násilí na ženách a domácího násilí, nebo pro pomoc a ochranu obětem, nebo které prokázaly odborné zkušenosti v oblastech upravených touto Úmluvou;
- b) žádní dva členové GREVIO nemohou být státními příslušníky stejného státu;
 - c) měli by zastupovat hlavní právní systémy;
 - d) měli by zastupovat příslušné představitele a agentury v oblasti násilí na ženách a domácího násilí;
 - e) budou zasedat jako soukromé osoby a budou nezávislí a nestranní při výkonu svých funkcí, a budou schopni vykonávat své povinnosti efektivně.

5. Postup pro volbu členů GREVIO bude do šesti měsíců po vstupu této Úmluvy v platnost určen Výborem ministrů Rady Evropy, po konzultaci se smluvními stranami Úmluvy a získání jejich jednomyslného souhlasu.

6. GREVIO přijme vlastní jednací řád.

7. Členové GREVIO a další členové delegací, které budou provádět návštěvy států, jak je stanovuje článek 68 odstavce 9 a 14, budou požívat výsad a imunit stanovených v dodatku k této Úmluvě.

Článek 67 **Výbor smluvních stran**

1. Výbor smluvních stran se skládá ze zástupců smluvních stran této Úmluvy.

2. Výbor smluvních států svolává generální tajemník Rady Evropy. Jeho první zasedání se uskuteční do jednoho roku od data vstupu této Úmluvy v platnost za účelem zvolení členů GREVIO. Následně se bude scházet kdykoliv na základě žádosti jedné třetiny smluvních stran, předsedy výboru nebo generálního tajemníka.

3. Výbor smluvních stran přijme svůj jednací řád.

Článek 68 **Postup**

1. Na základě dotazníku připraveného GREVIO předloží smluvní strany generálnímu tajemníkovi Rady Evropy zprávu o legislativních a dalších opatřeních, kterými jsou naplňována ustanovení této Úmluvy, k posouzení GREVIO.

2. GREVIO projedná zprávu předloženou podle odstavce 1 se zástupci dotčené smluvní strany.

3. Následný proces hodnocení bude rozdělen do kol, jejichž délku určuje GREVIO. Na začátku každého kola GREVIO určí konkrétní ustanovení, kterých se hodnotící proces bude týkat, a rozešle dotazník.

4. GREVIO určí vhodné prostředky k provedení tohoto kontrolního postupu. Může zejména schválit dotazník pro každé kolo hodnocení, který bude sloužit jako základ pro hodnocení prováděné smluvními stranami. Tento dotazník bude adresován všem smluvním stranám. Smluvní strany budou odpovídat na tento dotazník stejně jako na ostatní žádosti o informace od GREVIO.

5. GREVIO může získávat informace o provádění této Úmluvy od nevládních organizací a občanské společnosti, stejně jako od národních institucí na ochranu lidských práv.

6. GREVIO náležitě uváží stávající informace dostupné z jiných regionálních a mezinárodních instrumentů a orgánů v oblastech spadajících do působnosti této Úmluvy.

7. Při schvalování dotazníku pro každé kolo hodnocení GREVIO náležitě zváží stávající sběry dat a průzkumy ze smluvních států uvedené v článku 11 této Úmluvy.

8. GREVIO může získávat informace o provádění Úmluvy od komisaře Rady Evropy pro lidská práva, Parlamentního shromáždění a příslušných specializovaných orgánů Rady Evropy, stejně jako od orgánů zřízených na základě jiných mezinárodních instrumentů. Oznámení podaná u těchto orgánů a jejich výsledky budou pro GREVIO zpřístupněny.

9. GREVIO může podpůrně, ve spolupráci s národními orgány a s pomocí nezávislých národních expertů, organizovat návštěvy států, a to jestliže jsou získané informace nedostatečné, nebo v případech stanovených v článku 14. Během těchto návštěv mohou GREVIO pomáhat odborníci na jednotlivé oblasti.

10. GREVIO připraví návrh zprávy obsahující analýzu provádění ustanovení, kterých se hodnocení týká, stejně jako doporučení a návrhy týkající se způsobu, kterým může dotčená smluvní strana řešit zjištěné problémy. Návrh zprávy bude předložen k připomínkám smluvní straně, která je podrobena hodnocení. Její připomínky vezme GREVIO v úvahu při schvalování zprávy.

11. Na základě veškerých obdržených informací a připomínek smluvních stran schválí GREVIO svou zprávu a závěry týkající se opatření přijatých dotčenou smluvní stranou za účelem provádění ustanovení této Úmluvy. Tato zpráva a závěry budou zaslány dotčené smluvní straně a Výboru smluvních stran. Zpráva a závěry GREVIO budou zveřejněny po jejich schválení společně s případnými připomínkami dotčené smluvní strany.

12. Aniž by byl dotčen postup uvedený v odstavcích 1 až 8, Výbor smluvních stran může na základě zprávy a závěrů GREVIO schválit doporučení adresovaná této smluvní straně:

- a) týkající se opatření, která mají být přijata k provedení závěrů GREVIO, a je-li to potřebné, stanovit lhůtu pro podání informací o jejich provedení, a
- b) s cílem podporovat spolupráci s touto smluvní stranou za účelem řádného provádění této Úmluvy.

13. Pokud GREVIO obdrží spolehlivé informace poukazující na situaci, kdy problémy vyžadují okamžitou pozornost k předejití nebo omezení rozsahu nebo počtu závažných porušení Úmluvy, může požadovat bezodkladné předložení zvláštní zprávy týkající se opatření přijatých k předejití závažného, rozsáhlého nebo dlouhotrvajícího vzorce násilného chování vůči ženám.

14. S přihlédnutím k informacím předloženým dotčenou smluvní stranou a k dalším spolehlivým dostupným informacím, GREVIO může určit jednoho nebo více svých členů, aby provedli šetření a podali neprodleně zprávu GREVIO. V odůvodněných případech a se souhlasem smluvní strany může být součástí šetření i návštěva jejího území.

15. Po přezkoumání výsledků šetření zmíněného v odstavci 14 zašle GREVIO tyto závěry dotčené smluvní straně a tam, kde je to vhodné, i Výboru smluvních stran a Výboru ministrů Rady Evropy, společně s připomínkami a doporučeními.

Článek 69 **Obecná doporučení**

GREVIO může tam, kde je to vhodné, přijmout obecná doporučení k provádění této Úmluvy.

Článek 70 **Účast parlamentů na kontrole**

1. Národní parlamenty budou přizvány k účasti na kontrole opatření přijatých k provádění této Úmluvy.
2. Smluvní státy budou svým národním parlamentům předkládat zprávy GREVIO.
3. Parlamentní shromáždění Rady Evropy bude vyzváno k pravidelnému přezkumu provádění této Úmluvy.

Hlava X – Vztah k jiným mezinárodním instrumentům

Článek 71 **Vztah k jiným mezinárodním instrumentům**

1. Touto Úmluvou nejsou dotčeny povinnosti vyplývající z jiných mezinárodních instrumentů, jejichž jsou smluvní strany této Úmluvy smluvními stranami nebo se jimi stanou, a které obsahují ustanovení o otázkách upravených touto Úmluvou.
2. Za účelem doplnění nebo posílení ustanovení této Úmluvy nebo za účelem usnadnění použití zásad v ní zakotvených mohou smluvní strany Úmluvy mezi sebou uzavírat dvoustranné nebo vícestranné dohody o otázkách upravených touto Úmluvou.

Hlava XI – Změny Úmluvy

Článek 72 **Změny**

1. Veškeré návrhy změn Úmluvy navržené smluvní stranou musí být sděleny generálnímu tajemníkovi Rady Evropy, a jím předány členským státům Rady Evropy, signatářům, ostatním smluvním stranám Úmluvy, Evropské unii, ostatním státům, které byly přizvány k podpisu této Úmluvy v souladu s ustanovením článku 75 a všem státům přizvaným přistoupit k této Úmluvě v souladu s ustanovením článku 76.
2. Výbor ministrů Rady Evropy přezkoumá navrhované změny a po konzultacích se smluvními stranami této Úmluvy, které nejsou členskými státy Rady Evropy, může změny přijmout většinou podle článku 20 písmene d) Statutu Rady Evropy.

3. Text každé změny přijaté Výborem ministrů podle odstavce 2 bude postoupen k přijetí smluvním stranám.

4. Veškeré změny přijaté podle odstavce 2 vstoupí v platnost prvním dnem měsíce následujícího po uplynutí lhůty jednoho měsíce po datu, kdy všechny smluvní strany informovaly generálního tajemníka o přijetí změn.

Hlava XII – Závěrečná ustanovení

Článek 73 Účinnost Úmluvy

Ustanoveními této Úmluvy nejsou dotčena ta ustanovení vnitrostátního práva a závazných mezinárodních instrumentů, které jsou již v platnosti nebo které mohou vstoupit v platnost, a podle nichž jsou nebo mohou být osobám přiznána příznivější práva na předcházení a potírání násilí na ženách a domácího násilí.

Článek 74 Řešení sporů

1. Strany jakéhokoli sporu, který by mohl vyvstat při provádění nebo výkladu ustanovení této Úmluvy, budou nejprve usilovat o vyřešení sporu vyjednáváním, smírčím řízením, rozhodčím řízením nebo jakýmkoliv jiným způsobem smírného urovnání sporu přijatým jejich vzájemnou dohodou.

2. Výbor ministrů Rady Evropy může stanovit postupy řešení sporů, které budou dostupné k využití smluvním stranám v případě sporu, pokud se tak dohodnou.

Článek 75 Podpis a vstup v platnost

1. Tato Úmluva je otevřena k podpisu členskými státními Rady Evropy, nečlenskými státními, které se podílely na vypracování této Úmluvy, a Evropské unii.

2. Tato Úmluva se předkládá k ratifikaci, přijetí či schválení. Ratifikační listiny, listiny o přijetí či o schválení se ukládají u generálního tajemníka Rady Evropy.

3. Tato Úmluva vstoupí v platnost prvním dnem měsíce následujícího po uplynutí lhůty tří měsíců od data, ke kterému deset signatářů, z nichž alespoň osm je členskými státními Rady Evropy, vyjádřilo souhlas být vázáno touto Úmluvou v souladu s ustanoveními odstavce 2.

4. Ve vztahu k jakémukoliv státu uvedenému v odstavci 1 či Evropské unii, kteří následně vyjádří souhlas být vázáni touto Úmluvou, vstoupí Úmluva v platnost prvním dnem měsíce následujícího po uplynutí lhůty tří měsíců od data uložení ratifikační listiny, listiny o přijetí či o schválení.

Článek 76 **Přistoupení k Úmluvě**

1. Po vstupu této Úmluvy v platnost může Výbor ministrů Rady Evropy, po konzultacích se smluvními stranami Úmluvy a po obdržení jejich jednomyslného souhlasu, vyzvat kterýkoli nečlenský stát Rady Evropy, který se nepodílel na vypracování této Úmluvy, aby přistoupil k této Úmluvě, a to na základě rozhodnutí přijatého většinou stanovenou v článku 20 písmeni d) Statutu Rady Evropy, formou jednomyslného hlasování zástupců smluvních stran oprávněných zasedat ve Výboru ministrů.

2. Ve vztahu ke každému přistupujícímu státu vstupuje Úmluva v platnost prvním dnem měsíce, který následuje po uplynutí lhůty tří měsíců od data uložení listiny o přistoupení u generálního tajemníka Rady Evropy.

Článek 77 **Územní působnost**

1. Každý stát nebo Evropská unie může při podpisu nebo při uložení své ratifikační listiny nebo listiny o přijetí, schválení či o přistoupení vymezit území, na které nebo na která se tato Úmluva vztahuje.

2. Každá smluvní strana může poté kdykoliv formou prohlášení učiněnému generálnímu tajemníkovi Rady Evropy rozšířit působnost této Úmluvy na jakékoliv další území vymezené v prohlášení, za jehož mezinárodní vztahy zodpovídá nebo jehož jménem může uzavírat závazky. Ve vztahu k tomuto území vstoupí Úmluva v platnost prvním dnem měsíce následujícího po uplynutí lhůty tří měsíců od data obdržení tohoto prohlášení generálním tajemníkem.

3. Každé prohlášení učiněné podle předcházejících dvou odstavců může být ve vztahu ke každému území v něm uvedenému odvoláno prostřednictvím oznámení učiněného generálnímu tajemníkovi Rady Evropy. Odvolání nabude účinnosti prvním dnem měsíce následujícího po uplynutí lhůty tří měsíců od data obdržení tohoto oznámení generálním tajemníkem.

Článek 78 **Výhrady**

1. K ustanovením této Úmluvy nemohou být vznášeny žádné výhrady, s výjimkami upravenými v odstavcích 2 a 3.

2. Každý stát nebo Evropská unie může při podpisu nebo při uložení své ratifikační listiny, listiny o přijetí, schválení či o přistoupení formou prohlášení učiněnému generálnímu tajemníkovi Rady Evropy prohlásit, že si vyhrazuje právo neuplatnit nebo uplatnit pouze ve zvláštních případech či za zvláštních podmínek ustanovení uvedená v:

- článku 30 odstavci 2;
- článku 44 odstavci 1 písmeni e) a odstavcích 3 a 4;
- článku 55 odstavci 1 ohledně článku 35 týkajícího se méně závažných trestných činů;
- článku 58 odstavci 1 ohledně článků 37, 38 a 39;

– článku 59.

3. Každý stát nebo Evropská unie může při podpisu nebo při uložení své ratifikační listiny, listiny o přijetí, schválení či o přistoupení formou prohlášení učiněnému generálnímu tajemníkovi Rady Evropy prohlásit, že si vyhrazuje právo ukládat za chování uvedené v článcích 33 a 34 místo trestních sankcí sankce netrestní.

4. Každá smluvní strana může plně nebo částečně odvolat výhradu prostřednictvím oznámení učiněného generálnímu tajemníkovi Rady Evropy. Toto oznámení nabude účinnosti datem jeho obdržení generálním tajemníkem.

Článek 79

Platnost a přezkoumání výhrad

1. Výhrady uvedené v článku 78 odstavcích 2 a 3 budou platné po dobu pěti let ode dne vstupu této Úmluvy v platnost ve vztahu k dotčené smluvní straně. Tyto výhrady však mohou být obnovovány na stejně dlouhá období.

2. Osmnáct měsíců před datem ukončení platnosti výhrady generální sekretariát Rady Evropy oznámí dotčené smluvní straně konec její platnosti. Nejpozději do tří měsíců před ukončením platnosti výhrady oznámí smluvní strana generálnímu tajemníkovi, že hodlá svou výhradu ponechat v platnosti, pozměnit nebo odvolat. Pokud dotčená smluvní strana takové oznámení neučiní, generální sekretariát tuto smluvní stranu uvedomí o tom, že její výhrada je automaticky považována za prodlouženou na období šesti měsíců. Jestliže dotčená smluvní strana neoznámí svůj úmysl výhradu ponechat v platnosti nebo ji změnit před uplynutím této lhůty, platnost této výhrady zanikne.

3. Jestliže smluvní strana vznese výhradu v souladu s článkem 78 odstavci 2 a 3, poskytne před jejím obnovením nebo na žádost výboru GREVIO vysvětlení odůvodňující její pokračování.

Článek 80

Vypovězení

1. Každá smluvní strana může kdykoliv vypovědět tuto Úmluvu prostřednictvím oznámení učiněného generálnímu tajemníkovi Rady Evropy.

2. Toto vypovězení nabude účinnosti prvním dnem měsíce následujícího po uplynutí tří měsíců do data obdržení tohoto oznámení generálním tajemníkem.

Článek 81

Oznámení

Generální tajemník Rady Evropy oznámí členským státům Rady Evropy, nečlenským státům, které se podílely na vypracování této Úmluvy, všem signatářům, všem smluvním stranám, Evropské unii a každému státu, který byl přizván k přistoupení k této Úmluvě:

- a) každý podpis;
- b) uložení každé ratifikační listiny, listiny o přijetí, schválení či o přistoupení,
- c) každé datum vstupu této Úmluvy v platnost v souladu s články 75 a 76,

- d) každou změnu přijatou podle článku 72 a datum vstupu v platnost této změny,
- e) každou výhradu a odvolání výhrady učiněné podle článku 78,
- f) každé vypovězení učiněné podle ustanovení článku 80,
- g) každý další akt, oznámení nebo sdělení týkající se této Úmluvy.

Na důkaz čehož připojili níže podepsaní řádně zplnomocnění zástupci k této Úmluvě své podpisy.

V Istanbulu dne 11. května 2011, v jazyce anglickém a francouzském, přičemž obě znění jsou stejně závazná, v jednom vyhotovení, které je uloženo v archivech Rady Evropy. Generální tajemník Rady Evropy zašle ověřené opisy každému členskému státu Rady Evropy, nečlenským státům, které se podílely na vypracování této Úmluvy, Evropské unii a každému státu, který bude přizván k přistoupení k této Úmluvě.

Příloha – Výsady a imunity (Článek 66)

1. Tato příloha se bude uplatňovat na členy GREVIO uvedené v článku 66 Úmluvy a na další členy delegací, které provádějí návštěvy států. Pro účely této přílohy zahrnuje výraz „další členové delegací, které provádějí návštěvy států“ nezávislé národní experty a specialisty zmíněné v článku 68 odstavci 9 Úmluvy, zaměstnance Rady Evropy a tlumočníky zaměstnané Radou Evropy, kteří budou doprovázet členy GREVIO během návštěv států.

2. Členové GREVIO a další členové delegací, které provádějí návštěvy států, budou při výkonu svých funkcí týkajících se příprav a uskutečnění návštěv států, při zajišťování výstupů z nich a během svých cest souvisejících s těmito funkcemi, požívat následujících výsad a imunit:

- a) imunity vůči zatčení nebo zadržením a vůči zabavení osobních zavazadel a imunity vůči právním řízením jakéhokoliv druhu pro výroky ústní nebo písemné, jakož i pro všechna jednání, která učiní při výkonu své funkce;
- b) osvobození od veškerých omezení svobody pohybu při odjezdu z a návratu do země jejich pobytu, při vstupu do a odjezdu ze země, v níž vykonávají svou funkci a při cizinecké přihlašovací povinnosti v zemi, kterou navštěvují nebo kterou projíždějí při výkonu své funkce.

3. V průběhu cest podniknutých při výkonu jejich funkcí budou členové GREVIO a další členové delegací, které provádějí návštěvy států, požívat při celních a devizových kontrolách stejných výhod, jaké jsou přiznávány představitelům cizích vlád při dočasném plnění úředních povinností.

4. Písemnosti týkající se hodnocení provádění této Úmluvy, které u sebe mají členové GREVIO a další členové delegací, které provádějí návštěvy států, budou nedotknutelné, pokud se týkají činnosti GREVIO. Úřední korespondence GREVIO ani úřední komunikace členů GREVIO a dalších členů delegací, které provádějí návštěvy států, nesmí podléhat žádnému zadržování ani cenzuře.

5. Za účelem zajištění naprosté svobody projevu a naprosté nezávislosti členů GREVIO a dalších členů delegací, které provádějí návštěvy států, při výkonu jejich povinností, jim bude imunita před právním řízením pro výroky ústní nebo písemné, jakož i pro všechna jednání učiněná při výkonu jejich funkce, nadále přiznávána i tehdy, kdy dotčené osoby již takové funkce nevykonávají.

6. Výsady a imunity jsou osobám uvedeným v odstavci 1 této přílohy poskytovány za účelem zaručení nezávislého výkonu jejich funkcí v zájmu GREVIO, a ne pro jejich osobní prospěch. Generální tajemník Rady Evropy zruší imunitu osob uvedených v odstavci 1 této přílohy v každém případě, kdy by podle jeho či jejího mínění tato imunita bránila výkonu spravedlnosti a kdy je možné ji zrušit bez dotčení zájmů GREVIO.